

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/150/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317218029
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1317218029.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: M. J. A., nar. XX.X.XXXX, trvalo bytom H. XXX, o zaplatenie 1 711,31 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 24Csp/87/2017-78 zo dňa 15. januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1 711,31 €, úrok vo výške 330,17 €, úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1 711,31 € od 1.6.2017 do zaplatenia a poplatky vo výške 4,42 €, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 497 a § 499 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázaný skutkový stav tvrdený žalobcom, teda že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábřežie 4, Bratislava, uzatvoril dňa 15.8.2012 so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXXX. Súčasťou zmluvy boli aj Obchodné podmienky žalobcu pre úver a Všeobecné obchodné podmienky. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému titulom postúpenia na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.6.2017. Na základe zmluvy o úvere Poštová banka ako veriteľ poskytnula žalovanému úver vo výške 2 000,- €. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy. Od uzavretia zmluvy, po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, žalovaný splnil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú stanovené v listine Aktuálny stav úveru, vyhotovenej z bankového informačného systému, ktorý je vedený podľa § 40 ods. 8 a 9 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Pred zosplatením úveru bolo žalovanému zaslané upozornenie, že je viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a bol vyzvaný na doplatenie dlžnej sumy. Žalovaný nevykonal úhradu pohľadávky do 15 dní od doručenia upozornenia, Poštová banka preto pristúpila k zosplateniu úveru výzvou na úhradu dlžnej sumy. Žalovaný ani napriek zaslanej výzve o zosplatení úveru nezaplatil dlžnú pohľadávku. Z dôkazov ďalej vyplynulo aj to, že žalovaný sa v zmluve zaviazal úver splatiť v 60-tich mesačných splátkach vo výške po 62,29 €, splatných od 15.9.2012 do 15.8.2017. Výzvou zo dňa 27.11.2014, ktorá bola žalovanému doručená dňa 1.12.2014, žalobca oznámil žalovanému, že pre podstatné porušenie

zmluvy sa úverová pohľadávka stala ku dňu 27.11.2014 predčasne splatnou, pričom táto pohľadávka predstavuje dlžnú istinu 1 711,31 €, úrok 330,17 € a poplatky za upomienky 4,42 €. Celkovú sumu 2 045,90 € žiadal žalobca zaplatiť do 10 dní od doručenia výzvy. Podľa aktuálneho stavu úverového účtu ku dňu 7.6.2017 žalovaný splatil celkom sumu 1 102,42 €. Poslednú splátku žalovaný uhradil dňa 15.8.2014.

1.2. Na základe zisteného skutkového stavu a použitých zákonných ustanovení mal súd prvej inštancie za to, že nárok uplatnený v žalobe je dôvodný len čiastočne. Žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi istinu poskytnutého úveru a zaplatiť žalobcovi dohodnuté vyčíslené úroky. Úroky ku dňu predčasnej splatnosti (27.11.2014) predstavovali len sumu 330,17 €. So splnením povinnosti zaplatiť istinu úveru sa žalovaný dostal do omeškania, preto je povinný až do zaplataenia platiť žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania, ktorého výšku určuje citované nariadenie vlády. Preto súd žalobe v tejto časti vyhovel.

1.3. Žaloba bola súdom prvej inštancie zamietnutá pokiaľ ide o dohodnutý úrok 24,5% ročne za obdobie po dni predčasnej splatnosti úveru. Podľa prvoinštančného súdu bolo v danej veci možné a potrebné zohľadniť závery rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 32/2016 a 9Co 270/2017, ktoré vychádzali z obdobného skutkového stavu. V prvom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že podľa konštantnej judikatúry veriteľ môže požadovať súčasne zmluvné úroky aj úroky z omeškania, keďže zmluvné úroky majú charakter odmeny veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov a úroky z omeškania majú charakter sankcie za nevrátenie alebo oneskorené vrátenie finančných prostriedkov. Samotné dojednanie zmluvných úrokov nemôže byť podľa krajského súdu v rozpore s dobrými mravmi. Ak si strany v zmluve nedohodli, že v prípade vyhlásenia okamžitej splatnosti zaniká povinnosť dlžníka zaplatiť zmluvné úroky, je banka oprávnená žiadať aj zmluvný úrok aj úrok z omeškania. Zmluvný úrok je však možné žiadať len do termínu poslednej splátky úveru. Ak by žalovaný platil zmluvné úroky aj za obdobie po termíne poslednej splátky, išlo by o plnenie nad rámec zmluvy o úvere a žalobca by sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Pri závere o plnení nad rámec zmluvy odvolací súd v danej veci prihliadal na to, že vyhlásenie predčasnej (okamžitej) splatnosti úveru má pre obsah záväzkového vzťahu medzi stranami, a najmä na povinnosti žalovaného spotrebiteľa, tie isté dôsledky, ako odstúpenie od zmluvy o úvere. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Základná úprava úverového vzťahu pri omeškaní teda predpokladá odstúpenie od zmluvy, hoci nevylučuje aj inú dohodu strán. Ak je však žalovaný spotrebiteľ, práve z toho dôvodu nie je podľa súdu prípustné, aby banke bolo zachované na neurčitú dobu do budúcnosti platenie odmeny za úver (úrokov), hoci úver bol dohodnutý na určitú dobu. Išlo by o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán. Podľa neskoršieho rozhodnutia sp. zn. 9Co 270/2017 hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka) by vznikla i v prípade, ak by veriteľovi patril riadny úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní, prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. V tej súvislosti Krajský súd v Bratislave poukázal napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.6.2017, sp. zn. 6Co 148/2016 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril aj riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplataenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania, a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy, a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Krajský súd v Bratislave v tej súvislosti poukázal tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV.ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru. S uvedenými závermi sa súd prvej inštancie stotožnil, preto na ne

prihliadal. Uvedené závery zároveň presvedčivo vysvetľujú, prečo súd neuznal argumenty žalobcu, ktoré uviedol vo svojom vyjadrení zo dňa 14.12.2018. Vzhľadom na to súd žalobe vyhovel len čiastočne.

1.4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobca mal vo veci pomerný, približne polovičný úspech, preto nebolo žiadnej zo strán priznané právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo aby ho zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Prvoinštančnému súdu vytkol, že neboli splnené procesné podmienky, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavné naplnené nebolo. Poukázal na § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého: „Spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti. V takom prípade je spotrebiteľ povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.“ Výkladom a contrario v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Taktiež poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá; čo nie je v súlade s princípom právneho štátu.

2.1. V prípade zmluvného úroku žalobca zastával názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom Zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou zmluve. Úroky je povinný platiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Uvedené ustanovenie upravuje obdobie za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. V zmysle bodu 6.4 Obchodných podmienok: „V prípade, ak sa stane úver predčasne splatným, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Možno teda zhrnúť, že v prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo, na základe čoho je žalobca naďalej oprávnený aj na zaplatenie tejto položky. Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Žalobca taktiež nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti

tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškani so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškani dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň žalobca uviedol, že zosplatením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.

2.2. Žalobca na záver svojho odvolania uviedol, že napriek rozhodnutiam Ústavného súdu sp. zn. IV ÚS 476/2012 a Najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo 143/1998 nie je na pôdach okresných súdov ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. Poukázal na rozsudky Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018 a sp. zn. 43Co 1/2018 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co 22/2018 zo dňa 28.06.2018, v ktorých boli prezentované názory zhodujúce sa s argumentáciou žalobcu. Rovnako poukázal na odlišné stanovisko k rozhodnutiu Ústavného súdu sp. zn. IV ÚS 476/2012.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

5. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 1.12.2011 do 31.12.2012 (ďalej ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

6. Podľa § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

7. Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

8. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. Podľa § 504 Obchodného zákonníka dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

11. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti zmluvného úroku vo výške 24,5 % ročne z nezaplatenej istiny 1 711,31 € od 8.6.2017 do zaplataenia, teda ktorého sa žalobca domáhal za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

12. V posudzovanej veci nebolo sporné, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu má charakter spotrebiteľskej zmluvy a nakoľko jej predmetom je poskytnutie úveru, ide v zmysle § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch o zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

13. Riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky.

14. Odvolací súd ani vo svetle odvolania žalobcu nevidel dôvod odchyliť sa od svojho v skorších rozhodnutiach prezentovaného právneho názoru, na ktorý výslovne poukázal i súd prvej inštancie, v zmysle ktorého riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ na základe omeškania dlžníka získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy.

15. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.6.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplataenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd v tejto súvislosti zhodne so súdom prvej inštancie poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru.

16. Žalobca vo svojom odvolaní svoj nárok na riadny úrok po vyhlásení splatnosti úveru až do momentu zaplataenia dlžnej istiny odôvodňoval aj poukazom na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Na základe druhej vety tohto ustanovenia nemožno potvrdiť ani vyvrátiť záver, že dlžník má povinnosť platiť riadne úroky z dlžnej istiny i po zosplatení úveru. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situáciu, kedy dlžník splatil poskytnutý úver pred dňom jeho konečnej splatnosti, čo zjavne nie je prípad posudzovanej veci, kedy dlžník do dnešného dňa dlžný úver nesplatil. Argumentácia žalobcu poukazujúca prostredníctvom rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co 13/2018 zo dňa 16.8.2018 na § 506 Obchodného zákonníka upravujúci oprávnenie veriteľa odstúpiť od zmluvy pre omeškanie dlžníka nemá súvis s posudzovanou vecou, nakoľko žalobca od zmluvy neodstúpil, vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, čo je odlišný inštitút s inými právnymi následkami (napr. zmluva v takomto prípade nezaniká).

17. Žalobca do svojho odvolania poňal citácie ním vybraných rozhodnutí odvolacích súdov, ktoré sa viac či menej stotožnili s niektorými jeho argumentmi. Na druhej strane taktiež súd prvej inštancie vo svojom rozsudku poukázal na iné rozhodnutia krajských súdov v obdobných veciach, v ktorých tieto súdy naopak zaujali stanovisko zhodné s právnym názorom odvolacieho súdu v tejto veci. K takému typu argumentácie je potrebné predovšetkým uviesť, že odvolací súd nie je viazaný rozhodnutiami iných krajských súdov v obdobných veciach resp. právnym názorom vysloveným iným odvolacím senátom v obdobnej veci. Odvolací súd si je vedomý skutočnosti, že judikatúra súdov prvej a druhej inštancie je v tomto smere nejednotná, avšak prikláňa sa k názoru uvedenému vyššie, a to práve z dôvodu, že ho za udržateľný uznal Ústavný súd SR, ktorý sa konkrétne k otázke nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatení úveru vyjadril ako jedna z najvyšších súdnych autorít.

18. Pokiaľ ide o argument žalobcu, že úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky stranami dojednané úroky, ani tento názor nie je spôsobilý vyvrátiť správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd nepopiera samozrejmu skutočnosť, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Ako však bude podrobnejšie vysvetlené ďalej, uvedené nijako nespochybňuje zánik nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Rovnako stále platí, že sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami či sankciami) spolu s pretrváváním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

19. Odvolaciemu súdu v tejto súvislosti neuniklo aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 113/2018 zo dňa 30. júla 2019, o ktoré ešte žalobca nemohol svoju odvoláciu argumentáciu oprieť vzhľadom na čas podania odvolania, avšak ktoré už bolo právoplatné v čase rozhodovania odvolacieho súdu. Preto odvolací súd v záujme dodržania práva strán na presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť práva na spravodlivý súdny proces) považoval za potrebné vysporiadať sa i s jeho obsahom. Najvyšší súd SR upriamujúc pozornosť na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 vo svojom rozhodnutí potvrdil už vyššie uvedený názor o odlišných funkciách zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, z čoho vyvodil záver o existencii nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

19.1. Odvolací súd si dovoľuje v tejto súvislosti poznamenať (resp. čiastočne i zopakovať), že zmluvné úroky vo svojej podstate predstavujú cenu za odklad splatnosti istiny úveru, ktorá môže byť odložená buď v celosti, teda celá istina je splatná uplynutím určitej doby, alebo, čo je typickejšie, čiastočne (graduálne), teda istina je splácaná postupne v periodicky sa opakujúcich splátkach až do jej úplného splnenia. Prirodzene by odporovalo zmyslu úverového vzťahu, ak by splatnosť istiny nebola odložená, nakoľko úver slúži na okamžité financovanie potrieb, na ktoré dlžník nadobudne peňažné prostriedky až v budúcnosti. Cena úveru vyjadrená úrokmi nespočíva v hodnote samotných poskytnutých peňažných prostriedkov, ale je vyjadrením hodnoty práva dlžníka mať určitú peňažnú sumu po určitý čas vo svojej dispozícii. Zánikom práva dlžníka mať peňažné prostriedky vo svojej dispozícii zaniká i tomu zodpovedajúce právo veriteľa na odplatu za poskytnutie (strpenie) tohto práva v podobe zmluvných úrokov za obdobie po splatnosti (zosplatnení) úveru. Ak by veriteľ prijal od dlžníka odplatu za neexistujúce, resp. zaniknuté právo dlžníka mať istinu úveru vo svojej dispozícii, išlo by o plnenie bez právneho dôvodu.

19.2. Pokiaľ si po zosplatnení úveru dlžník svoju povinnosť okamžite vrátiť dlžnú istinu (a prípadne aj dlžné úroky do zosplatnenia, poplatky či iné plnenia) vzniknutú zosplatnením úveru nespĺní, takéto jeho deliktuálne konanie predstavuje vznik omeškania podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právnym následkom omeškania konkrétne s plnením peňažného dlhu je vznik práva veriteľa požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania (ak mu nevznikne nárok na poplatok z omeškania) podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že vznik práva veriteľa na úroky z omeškania nespôsobuje zánik práva veriteľa na zmluvné úroky. Dôvodom pre zánik práva veriteľa na zmluvné úroky je už zánik práva dlžníka mať istinu úveru vo svojej dispozícii. Uvedené skutočnosti, t.j. vznik práva na úroky z omeškania a zánik práva na zmluvné úroky, nie sú vzájomne podmienené, resp. druhý nie je následkom prvého, spoločné majú iba to, že vychádzajú z rovnakých predpokladov a sú spravidla súčasťou rovnakej reťaze príčin a následkov.

19.3. V súhrne je teda vyššie uvedené vzťahy potrebné chápať tak, že zosplatnenie úveru má za následok na strane dlžníka zánik jeho práva mať peňažné prostriedky vo svojej dispozícii a na strane veriteľa vznik práva na okamžité vrátenie dlžných peňažných prostriedkov. Následkom straty práva dlžníka mať peňažné prostriedky vo svojej dispozícii je strata tomu zodpovedajúceho práva veriteľa na odplatu za odloženie splatnosti istiny úveru vo forme zmluvných úrokov. Napokon následkom porušenia práva veriteľa na okamžité vrátenie dlžných peňažných prostriedkov je vznik práva veriteľa na úroky z omeškania. Hoci teda kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania je nežiaduci stav, ktorý by predstavoval hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, zánik práva veriteľa na zmluvné úroky touto kumuláciou nie je podmienený, je len týmto nežiaducim stavom kumulácie argumentačne podporený.

20. Nakoľko odvolacia argumentácia žalobcu nebola spôsobilá spochybníť správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, avšak nakoľko žalovanému podľa obsahu spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, súd mu preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).